

25 teams van Limburgse basisscholen in LK

Elk jaar vinden in Roermond de Limburgse basisschoolwedstrijden plaats. Ook ditmaal was de belangstelling weer groot: 25 scholenteams.

Het is elk jaar weer een feest om zoveel enthousiaste kids te zien schaken. De wedstrijden vonden vorige week woensdag plaats in Bisschoppelijk College Broekhin in Roermond. Er waren twee groepen. Een groep voor beginnende teams (groep B, deelname door 19 teams) en een groep voor de al wat gevorderden (groep A, 6 teams). De wedstrijden golden als officiële kampioenschappen van Limburg met de mogelijkheid van

kwalificatie voor de kampioenschappen van Nederland voor basisscholen. De winnaar van groep A is gerechtigd tot deelname aan het NK. Deze eer viel te beurt aan de Leonardoschool uit Venlo. Dit team bestond uit: Yulian de Ridder uit Roermond, Rens van Dael uit Reuver, Siem van Dael uit Reuver en Miki Nieczydorowski uit Venlo. Zij scoorden heel goed. Drie keer wonnen zij met 4-0; één keer met 3½-½ en één keer met 3-1. In groep B won De Toermalijn uit Tegelen.

- Spelfragmenten uit de bondscompetitie 2011-2012
Wit: Bert Corneth (1784), SV Schaesberg 1
Zwart: Stef van den Berg (1728), Hoensbroek/Max Euwe

Diagram 1

Diagram 2

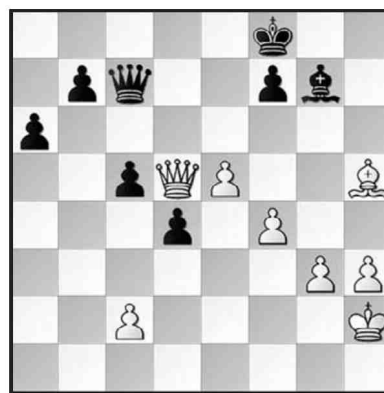

Diagram 3

ZIE DIAGRAM 1, de stelling na 16...Da5?
Wit verkrijgt nu voordeel met een af-ruilcombinatie
17.Lxc6 bxc6 18.Lxf6 gxf6 19.Pd7 en wit heeft belangrijk voordeel
ZIE DIAGRAM 2
19...Tfd8
na 19...Dxc3 volgt 20.Pxf8 Txf8 (20...Dxh3 21.Pxg6) 21.Te3
20.Pxf6+ Kg7 en wit won na 41 zetten (1-0)

Wit: Carsten Fehmer (2091), Venlo
Zwart: Theo van de Meerakker (1945), Veldhoven
ZIE DIAGRAM 3, de stelling na 42...Kf8
43.e6 f6 44.De4 De7 45.Lf7 f5 46.Dxf5 Df6 47.Dxc5+ en zwart geeft op (1-0), want hij gaat mat door 47...De7 (de enige zet)
48.Dc8+ waarna zwart de dame er tussen moet zetten op d8 of e8 en wit mat geeft op d8 of e8.

Siem, Rens, Miki en Yulian (van links naar rechts) werden met de Leonardo school kampioen van Limburg en mogen naar het NK.

Een kind leert lopen, fietsen en schaken

Een kind leert lopen, fietsen en zwemmen en nog een heleboel meer dat een mens moet kunnen in zijn leven. Zo ook schaken. Voor de familie Manukjan is dat vanzelfsprekend.

Levi en Greg Manukjan, 11 en 6 jaar, krijgen thuis in Geleen schaakles van schaakdocent Ad van Os, die eveneens in Geleen woonachtig is. Van Os gebruikt bij zijn lessen de bekende Stappenmethode. De broertjes zijn snelle leerlingen en hebben er veel plezier in. Als Greg mag gaan schaken, roept hij blij "joepie...!", zo vertelt moeder Maral, die ook altijd aanschuift als haar zoons schaakles krijgen. Zij heeft zelf als kind al leren schaken in Armenië en heeft eigenlijk geen herhalingslessen nodig, maar zij vindt het toch leuk om erbij aanwezig te zijn en de jongens op die wijze te stimuleren. Bovendien, als zij weet hoe ver de jongens zijn, kan zij hen beter begeleiden. Voor Maral en haar man, allebei van Armeense afkomst en nu vijftien jaar woonachtig in Nederland, is het een vanzelfsprekendheid dat de kinderen schaken. Het hoort er gewoon bij. In Armenië zijn ze

nooit anders gewend geweest. Armenië is een echt schaakland. Een groot Armeens schaker was Tigran Petrosjan (wereldkampioen 1963-1969). Ook nu heeft Armenië weer een wereldtopper: Levon Aroonian, die tweede op de wereldranglijst staat en in januari nog winnaar was van het grote toernooi in Wijk aan Zee. Armenië staat aan de top van de wereld op schaakgebied. Schakers genieten er aanzien. Schaken is er populair. Schaken op scholen, zelfs op speciale schaakscholen, is er heel gewoon. Maral was voor haar zoons dan ook in eerste instantie in de buurt van Geleen op zoek naar een schaakschool, vertelt zij. „In de Sovjet Unie kon je een kind enkele keren per week naar een schaakschool sturen, dus ik ging googelen en zoeken naar een schaakschool, uiteraard niet wetend dat zo iets in Nederland niet bestaat”, vertelt Maral. Zij kwam uiteindelijk wel terecht bij een vereniging, want in Neder-

land is voor iedereen in de buurt wel ergens een club te vinden die schaaklessen aanbiedt. Helaas vielen de schaaklessen van de vereniging GESS in Sittard samen met de pianolessen van Levi. Met die pianolessen viel niet te schuiven. Vandaar dat een alternatief werd gezocht voor de schaaklessen. Dat werd gevonden. Ad van Os uit Geleen, die al naar schatting achthonderd kinderen heeft leren schaken, werd bereid gevonden om bij de Manukjans thuis op donderdagmiddag een uur privéles te geven.

Maral is ontzettend tevreden over de schaaklessen van 'meneer Ad'. Zij noemt hem een man met veel passie en iemand die de jongens stimuleert. Voor moeder Maral is het geen vraag of schaken goed is voor kinderen. Zij heeft het in haar vaderland van huis uit meegekregen dat schaken gewoon hoort bij de opvoeding en de ontwikkeling van een kind. Zoals je dus moet leren lopen, fietsen en zwemmen, zo gewoon is het ook dat je leert schaken. Bij Maral thuis kwam vroeger na het eten het schaakbord op tafel

Levi en Greg en hun moeder Maral krijgen privéles van 'meneer Ad'.

(een bord is tenslotte niet alleen om van te eten...) Maral: „Je kunt met schaken je hersenen trainen, analyseren, concentreren, problemen oplossen en vooruitdenken. In de maatschappij moet je ook goed vooruitdenken. Het is een perfect denksport om je hersenen te ontwikkelen, ook op sociaal-emotioneel gebied. Schaken is eigenlijk net als het leven. Het leven is ook een soort strategisch schaakspel.”

● SV Voerendaal is een stap dichterbij het landskampioenschap gekomen. Zaterdag jl. won Voerendaal met 6-4 van Utrecht. Wint Voerendaal in de voorlaatste ronde op 31 maart van HSG, dan is de eerste Limburgse landstitel een feit.

Schaken op het schoolplein in Maastricht

Op de Bernard Lievegoed School in Maastricht schaakt tien procent van de leerlingen elke week een uur buiten schooltijd. Deze week heeft de school een denksportdag.

De Bernard Lievegoed School is een Vrijeschool, bestaand uit de afdelingen kleuteronderwijs en basisonderwijs (schoollocatie aan de Leuvenlaan) en voortgezet onderwijs (aan de Nijverheidsweg en Hunnenweg). Op de afdeling basisonderwijs, voor kinderen tot en met twaalf jaar, is schaken populair. Op initiatief van enkele ouders is een groepje leerlingen enkele jaren geleden begonnen met schaken. Aanvankelijk gebeurde dat nog gewoon thuis, maar omdat de groep groter en groter werd en niet alle ouders zo'n groot huis hadden om de kinderen onderdak te geven, vroegen men aan school of gebruik gemaakt mocht worden van een ruimte op school. Inmiddels schaakt een groep van gemiddeld zestien kinderen elke vrijdag van 15.00 tot 16.00 uur; dit is tien procent van de afdeling basisonderwijs van de school. Ze spelen dan partijen en krijgen schaakles van Ton Montforts uit Maaseik, een man

die veel ervaring heeft met het geven van schaakles aan kinderen. Ook kunnen ze op het schoolplein schaken. Op het plein is een schaakbord geschilderd en de scholieren kunnen daar met grote stukken op schaken. Wie zou verwachten dat de kinderen aan het eind van de schoolweek ernaar verlangen om snel naar huis te gaan om te kunnen voetballen of gamen, heeft het mis. Op de vrijdagmiddag heeft een flinke groep heel veel zin om lekker te schaken. Het schaken op de school wordt geïntegreerd door Hans Hoornstra en Hermine Degenaar, ouders van leerlingen, en daarnaast is Hermine Degenaar leerkracht aan de bovenbouw terwijl Hans Hoornstra als jeugdschaakpromotor actief is in de regio Maastricht. Deze week is er op school een denksportdag. Deze is niet alleen bedoeld voor de schaakgroep, maar voor de hele afdeling basisonderwijs. De denksportdag is het resultaat van een gewonnen prijs. Onlangs nam de Bernard Lievegoed

De Bernard Lievegoed School in Maastricht: schaken op het schoolplein.

School namelijk deel aan een schaakchallenge in Maastricht met de topschakers Böhm en Timman en omdat de school daar met de meeste kinderen aanwezig was, kreeg de school als prijs een schaakdag met medewerking van de van televisie bekende schaakpromotor

en Internationaal Meester Hans Böhm uit Hilversum. De prijs werd ter beschikking gesteld door Formedia, het bedrijf van Hoornstra. De school heeft op de denksportdag, donderdag 22 maart van 11.30 tot 14.30 uur, een leuk programma met bijvoorbeeld: uitleg over Rain-

dropchess (een alternatieve schaakvorm, zeer aantrekkelijk voor kinderen die willen leren schaken), een clinic/uitleg over het schaakspel, een simultaan door Böhm, een levend schaakspel en koekjes bakken in de vorm van schaakstukken. Hermine Degenaar vindt schaken een prachtig spel voor kinderen. Het is dan ook geen toeval dat al haar drie zoons kunnen schaken: „De kinderen leren een heleboel bij schaken zoals respect voor de tegenstander, omgaan met verlies, handenschudden voor de partij, elkaar aankijken enzovoorts. En de herseinen worden geprikkeld om stappen vooruit te denken, om plannen te maken en strategisch te denken.”

Hodzic-Loose 2012, 'the immortal game'

'Ken uw klassieken!' Een gevleugelde uitdrukking, die natuurlijk ook voor schakers geldt. Een groot meesterwerk dat elke schaker moet kennen, is Anderssen - Kieseritzky, 1851.

Adolf Anderssen en Lionel Kieseritzky speelden in 1851 in Londen een partij die in de schaakwereld nog altijd wordt beschouwd als een van de mooiste ooit. De partij staat bekend als *The Immortal Game* (De Onsterfelijke Partij). Op lager niveau speelt ook de gewone man of vrouw ooit een mooiste partij die voor hem of haar een *immortal game* is. Hajrudin Hodzic en Rob Loose van RSC 't Pionneke uit Roermond zaten er eind vorige maand heel dichtbij in hun confrontatie voor de interne competitie van hun vereniging. Het was een onsterfelijke partij, echter met een niet onbelangrijk verschil... men kwam er (pas) na de partij achter wat er gespeeld had moeten worden om er daadwerkelijk een onvergetelijke partij van te maken. Laten we eerst eens kijken wat er is gespeeld. In **DIAGRAM 1** zien we de stelling bij Hodzic - Loose nadat zwart 19...Pf6-g8 heeft gespeeld. Wit speelt nu 20.Lxe4 waarna de partij na verdere verwickelingen in

eeuwig schaak eindigt. Remise dus. Maar wat had het mooi kunnen zijn, áls, ja áls! De witspeler, die de onsterfelijke matcombinatie had kunnen uitvoeren, zag het helaas niet achter het bord. Maar enkele omstanders wel en na afloop gingen ze er in het café eens goed voor zitten om aan te tonen wat er had kunnen gebeuren. Rob Loose, Joost van Vlierden en Joost Heltzel kwamen met een wonderschone magneetcombinatie op de proppen. Zo-

Diagram 1

als gezegd, pas ná de partij, maar tóch! Het is evengoed knap om deze prachtige zettenreeks te ontdekken. We kijken weer naar **DIA-GRAM 1**. De zet die de Pionneke's vonden, is 20.Ph5+!!

Zwart moet nu 20...Kh6 spelen, want op 20...gxh5 volgt 21. Tf7+ Kh8 22. Txh7 mat en op 20...Kh8 is het met 21. Pf7 meteen mat. Hoe wit vervolgens had moeten spelen om zich onsterfelijk te maken, zie we nu:

21. Pf7+! Kxh5

Wederom de enige zet.

22. g3! ZIE **DIAGRAM 2**

Deze mooie stille zet dreigt 23. Ld1+ Lg4 24. Lxg4 mat. Op 22...Lxh3 volgt 23. Ld1+ Lg4 24. Th1 mat. Zwart moet dus koste wat kost Ld1 verhinde-

Diagram 2

ren.

22...e3

Met het idee 23. Ld1+ met 23...e2 te beantwoorden. Wit heeft echter sterker.

23. Tf4 g5

Zwart moet 24. Th4 te verhinderen.

24. Lxh7! Le6

De witte toren is taboe wegens 25.

Lg6 mat. Zwart moet de torenlijn

d6-g6 onderbreken. Het driemanschap in het café van Dieter heeft echter een schitterende finale in petto:

25. Th4+!!

ZIE **DIAGRAM 3**

25...gxh4 26. g4+ Lxg4 27. Lg6 mat

Wat kan schaken toch mooi zijn!

Omdat bovenstaande analyse met behulp van een paar biertjes tot stand kwam, werd eraan getwijfeld of dit allemaal geforceerd was.

Diagram 3

Computerprogramma Fritz bevestigt echter de hele variant; al na enkele seconden geeft deze in de eerste diagramstelling 20. Ph5+!! aan met mat in acht. Het enige minime verschil is dat de drie Pionnekes eerst 22. Tf4 e3 23. g3 wilden spelen, wat via zetverwisseling tot dezelfde stelling en slotcombinatie leidt, maar waarna zwart direct mat kan voorkomen door heel veel materiaal te offeren met 22...Tf8. Bovenstaande zetvolgorde is dus iets nauwkeuriger. De conclusie is echter dat de combinatie klopt en dat Anderssen en Kieseritzky dus echt goed zijn weggekomen! Maar... de interne competitie van 't Pionneke is nog niet afgelopen! Bent u overigens nieuwsgierig geworden naar Anderssen-Kieseritzky? Die partij laten we hier binnenkort zien.